

Szczekociny, 21.07.2023r.

GNiOS.6220.3.2023

OBWIESZCZENIE

o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Burmistrz Miasta i Gminy Szczekociny, działając na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) informuje o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025” (zw. dalej POŚ)

Zgodnie z art. 57 pkt. 2 i art. 58 pkt. 2, w związku z art. 48 ust. 1 i 2 w/w ustawy wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu POŚ.

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 11 lipca 2023, znak NS-NZ.9022.21.36.2023 uznał za zasadne odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dla projektu dokumentu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 10 czerwca 2023 roku, znak WOOŚ.410.266.2023.AOK uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu.

Po przeanalizowaniu wniosku o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organy uzgadniające stwierdziły, że nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 46, 47 i 50 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 poz. 1094 t.j.) a organ opracowujący projekt dokumentu w tym przypadku może skorzystać z art. 48 w/w ustawy biorąc pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy ooś.

W związku z powyższym w świetle art. 48 ust.2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest zasadne.

Informuję o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025”.

Ponadto informuję, iż zakończono udział społeczeństwa w opracowywaniu w/w dokumentu. We wskazanym terminie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski dot. przedmiotowego dokumentu.

Obwieszczenie umieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Szczekocinach oraz na stronie BIP Gminy Szczekociny.

**BURMISTRZ
MIASTA I GMINY SZCZEKOCINY**
mgr Jacek Lipa

UZASADNIENIE

**braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Programu
Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025”**

**Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji
o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach
oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.).**

1. Charakter działań przewidzianych w dokumencie w szczególności:

a) Stopień w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025” jest dokumentem wyznaczającym cele ochrony środowiska w 10 obszarach interwencji. Cele te będą realizowane poprzez wyznaczone w harmonogramie na lata 2022 – 2025 zadania. Głównie są to zadania polegające na modernizacji systemów grzewczych (wymiana źródeł ciepła, działania wspierające montaż indywidualnych instalacji OZE – panele fotowoltaiczne na budynkach), wymiana oświetlenia, budowa i przebudowa dróg, ścieżek rowerowych i chodników, oraz modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji, modernizacja przepompowni ścieków, utrzymanie cieków, organizacja systemu gospodarki odpadami, ochrona zadrzewień, planowane wycinki drzew, wsparcie rolników, usuwanie azbestu, jak również działania polegające na edukacji mieszkańców oraz opracowywaniu dokumentacji, kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska.

Część zadań wyznaczonych w „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025” może być zaliczanych na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zaliczają się zadania polegające na budowie i przebudowie sieci wodno – kanalizacyjnej, budowie i przebudowie dróg. Dla inwestycji tych było lub będzie przeprowadzone osobne postępowanie, są to inwestycje celu publicznego.

Pozostałe zadania wymienione w POŚ nie są zaliczane do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz.1839).

Na etapie przeprowadzonych dotąd postępowań ocen oddziaływania na środowisko oraz na etapie opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025” stwierdzono, że realizacja postanowień tego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

„Program...” z założenia sprzyja poprawie lub przynajmniej utrzymaniu jakości poszczególnych elementów środowiska, pozwoli na kształtowanie polityki ochrony środowiska gminy w sposób uporządkowany i dostosowany do warunków lokalnych, a przy tym zmniejszeniu ulegnie emisyjność gospodarki. Pomimo, że w *Programie (...)* wskazano przedsięwzięcia polegające m.in. na rozbudowie kanalizacji, wodociągów, modernizacji dróg są to działania mające służyć ochronie środowiska, w tym wypadku wyeliminowaniu niekontrolowanego zrzutu ścieków, racjonalnemu korzystaniu z wód, czy ochronie powietrza, a co za tym idzie ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych oraz podziemnych.

b) Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Znaczącą rolę w definiowaniu polityki ochrony środowiska Gminy Szczekociny pełnią zapisy zawarte w opracowaniach szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego. Należy również uwzględnić uwarunkowania wewnętrzne zawarte w dokumentach planistycznych gminy.

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym:
 - Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030,
 - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
 - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
 - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
 - Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) do 2030 roku,
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku.
- dokumenty sektorowe:
 - Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku),
 - Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,
 - Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
 - Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - Program Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego 2021-2027,
 - Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
 - Program wodno-środowiskowy kraju,
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
 - Plan zarządzania ryzykiem powodziowym,
- dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategie na terenie województwa śląskiego:
 - Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”,
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+,
 - Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022,
 - Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego,
- dokumenty lokalne:
 - Strategia Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2016 – 2022,
 - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Szczekociny,
 - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Szczekociny.

Cele i zadania wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025” są spójne z celami z zakresu ochrony środowiska wyznaczonymi w powyżej wymienionych dokumentach szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

c) przydatność w uwzględnianiu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

„Program Ochrony Środowiska (...)” zawiera wszystkie kluczowe elementy: podstawowe zagadnienia odnośnie polityki ochrony środowiska zarówno wynikające z prawa polskiego jak i wspólnotowego. Przedstawia analizę wszystkich obszarów interwencji przyrodniczego na terenie gminy oraz w oparciu o tą charakterystykę formuje diagnozę stanu środowiska. Definiuje główne problemy środowiskowe na terenie gminy i wyznacza kierunki interwencji oraz wyznacza zadania, których realizacja umożliwi realizację celów średniookresowych.

d) Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Na podstawie opisu aktualnego stanu poszczególnych obszarów interwencji, uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych dokonano wyboru najistotniejszych celów i zadań, których realizacja przyczyni się w najbliższej przyszłości do poprawy stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy Szczekociny. Cele te są spójne z celami i priorytetami zapisanymi w innych dokumentach strategicznych na poziomie gminy i powiatu, w tym z priorytetami powiatowego programu ochrony środowiska.

Do najważniejszych celów ochrony środowiska Gminy Szczekociny należą:

- I. Poprawa jakości powietrza,
- II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy,
- III. Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- IV. Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- V. Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej,
- VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,
- VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- VIII. Racjonalna gospodarka odpadami,
- IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy,
- X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami.

Należy zaznaczyć, że wiele przedsięwzięć proponowanych w ramach jednego obszaru interwencji wpisuje się także w pozostałe, nakładając się na siebie. Wynika to z faktu, że poszczególne elementy środowiska i uciążliwości środowiskowe (oddziaływania zarówno negatywne i pozytywne pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska) są ze sobą powiązane. Poprawa jakości lub ochrona jednego z nich zwykle skutkuje poprawą lub ochroną pozostałych.

Zaproponowane w *Programie (...)* cele i kierunki interwencji powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na nie pogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na tym terenie, a następnie na jego poprawie.

Realizacja wytyczonych w *Programie (...)* celów powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

2) Rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność oddziaływań

Program jest spisem zamierzeń i zalecanych działań mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego i poprawę jakości życia mieszkańców. W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań lub też niezrealizowanie działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie wszystkich wskazanych powyżej celów i przypisanych im zadań. Oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań opisanych w *Programie (...)* mogą być:

- pozytywne/ negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednie/ pośrednie,
- krótkoterminowe/ średnioterminowe/ długoterminowe,
- stałe/ chwilowe.

Realizacja celów i zadań zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny, będzie polegała na wykonaniu szeregu przedsięwzięć, także inwestycyjnych, które mogą ingerować w poszczególne elementy środowiska zarówno na etapie ich realizacji, jak i eksploatacji.

I. Etap realizacji zadań

Zanieczyszczenia wód

Przy realizacji prac takich jak: modernizacja i budowa dróg, budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacji sieci wodociągowej, należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i nie zaburzać przy tym stosunków

wodnych, ani nie pogarszać stanu czystości wód. Ze względu na charakter i rodzaj innych wykonywanych robót zakłada się, że realizacja planowanych działań nie zwiększy zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Szczekociny. Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód lub gleb będzie związane z robotami budowlanymi i ziemnymi głównie na terenach przyległych do nowobudowanych lub remontowanych dróg, sieci kanalizacyjnej oraz placów budowy. Może ono dotyczyć szczególnie skażeń substancjami niebezpiecznymi, użytych w procesie inwestycyjnym lub pochodzących ze sprzętu budowlanego i środków transportu. Aby temu zapobiec na etapie budowy prowadzone będą działania minimalizujące negatywne oddziaływanie, które mogą wystąpić.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Realizacja zadań przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny związanych z pracami budowlanymi oraz ziemnymi i związanym z tym użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego, będzie charakteryzowała się lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza. Do zadań tych należą:

- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej,
- budowa i modernizacja dróg,

Na skutek użycia środków transportu ciężarowego oraz prowadzenia prac budowlanych możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów, lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych na skutek ścierania opon i nawierzchni drogowej oraz wydzielania spalin pojazdów starszej generacji. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych. Dokładne określenie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji w celu oceny jakości powietrza według obowiązujących standardów nie jest możliwe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwałe, chwilowe oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, nie podlega normowaniu.

Hałas

W trakcie robót budowlanych i modernizacyjnych, a także podczas trwania innych przedsięwzięć inwestycyjnych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań. Emitowany hałas może oddziaływać na okolicznych mieszkańców oraz ludzi przebywających chwilowo w rejonie inwestycji, a także w obrębie dróg dojazdowych. W obszarach niezabudowanych należy liczyć się z oddziaływaniem na dzikie zwierzęta co może przyczynić się do ich migracji w inne rejony. Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu urządzenia stosowane przy pracach powinny spełniać kryteria dotyczące ich wartości akustycznej, wynikające z przepisów prawa. Normy prawne obecnie obowiązujące dla urządzeń nowych mają na celu ochronę słuchu pracowników, a także osób postronnych. Spełnianie tych kryteriów nie spowoduje całkowitej eliminacji uciążliwości hałasu na terenach otaczających place budowy, należy jednak pamiętać, że proces budowlany będzie ograniczony w czasie, a po jego zakończeniu wszystkie niedogodności akustyczne ustaną. Dla ograniczenia uciążliwości akustycznych i jeśli to możliwe, prace budowlane i transportowe powinny być prowadzone tylko w porze dziennej. Na etapie organizacji prac w obrębie poszczególnych zadań istnieje możliwość wykorzystania różnych środków zapobiegawczych i ochronnych, jednak w praktyce uciążliwości przy remontach nie są zwykle podstawą do poważnych konfliktów, w sytuacji gdy osoby narażone na niedogodności mają jasno określony horyzont czasowy, w jakim prace zostaną zakończone oraz ich dokładny harmonogram.

Odpady

W związku z inwestycjami oraz działaniami o charakterze budowlano - inżynierskim, planowanymi na terenie Gminy Szczekociny należy spodziewać się wytwarzania następujących grup odpadów:

- odpady budowlane w tym szczególnie:
 - odpady pochodzące z budowy, remontów, i rozbiórki dróg, mostów i infrastruktury drogowej, w tym odpady niebezpieczne (grupa 17),
 - ziemia zmieszana z gruzem oraz zanieczyszczona różnymi substancjami (grupa 17),
- odpady komunalne: odpady zielone i materiał roślinny w związku z wycinką drzew i krzewów (kod: 20 02),
- odpady niebezpieczne różnego rodzaju i pochodzenia.

Powstałe w trakcie prac odpady, powinny być zagospodarowane zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o *odpadach* (Dz.U.2021 poz.779 ze zm.), przekazywane w pierwszej kolejności do odzysku lub w przypadku braku takiej możliwości przekazywane do unieszkodliwienia. W przypadku odpadów niebezpiecznych każdy rodzaj odpadów powinien być gromadzony i przechowywany oddzielnie w warunkach uniemożliwiających przedostanie się do środowiska naturalnego i chroniony przed działaniem czynników zewnętrznych. Transport tych odpadów z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania szczególnie w przypadku wyrobów azbestowych, powinien się odbywać z zachowaniem przepisów obowiązujących w tej kwestii.

Powierzchnia ziemi i gleby

Bezpośrednie, negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi może mieć miejsce w czasie budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji sieci wodno- kanalizacyjnej. Negatywne skutki zostaną wyeliminowane po zakończeniu prac, a w perspektywie długoterminowej działania te przyniosą korzyści dla stanu powierzchni ziemi.

Krajobraz

Negatywny wpływ na krajobraz również może mieć miejsce w czasie budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji sieci wodno- kanalizacyjnej. Po zakończeniu robót budowlanych, oddziaływanie zostanie wyeliminowane. Będzie to więc oddziaływanie krótkotrwałe.

II. Etap eksploatacji

Zanieczyszczenia wód

Gmina Szczekociny w całości położona jest w obrębie dorzecza Wisły. Najważniejszym ciekim na terenie gminy jest Pilica i jej dopływy tj.: Krztynia i Żebrówka. Gmina Szczekociny należy do regionu górnej Wisły hydrogeologicznego.

Pilica jest najdłuższym lewym dopływem Wisły, długość rzeki wynosi 332 km. Obszar źródłowy charakteryzuje się sporą zmiennością, uznaje się punkt w miejscowości Pilica na wysokości ok. 350 m n.p.m. Na terenie Gminy Szczekociny koryto ma formę silnie meandrującą i wąską z licznymi powalonymi drzewami w nurcie. Kształt koryta, jest niemal całkowicie zachowany. Krztynia, to krótki lewy dopływ Pilicy (25,5 km). Źródło znajduje się w centrum Jury Północnej w okolicy Siamoszyce. Przez gminę przebiega około 8 km. Żebrówka to prawy dopływ Krztyni, źródło znajduje się w Siadeczy. Długość całego cieku wynosi 28 km, natomiast na terenie Gminy Szczekociny jest 11 km.

Gmina Szczekociny leży w całości w obszarze GZWP nr 408 zwanego Niecką Miechowską. W południowej części gminy znajduje się obszar objęty najwyższą ochroną, natomiast pozostała część objęta jest wysoką ochroną. GZWP nr 408 jest to zbiornik kredowy położony w północnej części niecki o całkowitej powierzchni 4 080 km².

Gmina Szczekociny występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 84, 100, 113.

Zanieczyszczenia zasobów wodnych ekosystemów mogą wystąpić wzdłuż szlaków komunikacyjnych i dróg. W takich przypadkach głównym źródłem zanieczyszczeń są sploty z drogi substancji chemicznych stosowanych przy ich utrzymaniu, ścieki wytwarzane w obiektach obsługi pasażerów, wycieki z pojazdów, a także wytwarzane odpady związane z eksploatacją, np. zmiotki z oczyszczania ulic, odpady z koszy przy miejscach postojowych, lecz także „dzikie wysypiska” oraz odpady i wycieki powstałe w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

Zadania wyznaczone w POŚ przyczynią się do poprawy jakości powietrza, a pośrednio również innych komponentów środowiska, w tym wód.

Stan powietrza atmosferycznego

Kluczową rolę odgrywa ocena jakości powietrza, którą wykonano w oparciu o dane dla całej strefy, do której należy gmina. W poniższej tabeli przedstawiono klasyfikację strefy śląskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia. Prowadzona ocena ma na celu monitorowanie zmian jakości powietrza i ma być podstawą do podjęcia działań powodujących zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przynajmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie. W tabeli poniżej przedstawione zostały dane za rok 2021.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy śląskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla strefy śląskiej za rok 2021

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5	Pył PM10	B(a)P (PM10)	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	Pb (PM10)	O ₃
	2021											
	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A (D2)
	2022											
	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A (D2)

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim za rok 2021”, oraz „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim za rok 2022”, GIOŚ Katowice 2022

Na przeważającym obszarze województwa śląskiego w ostatnich latach występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej dopuszczalnych norm) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe PM10 metale: arsen, ołów, kadm i nikiel. Największym problemem w skali województwa śląskiego są wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10, benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego PM2,5, obserwowane szczególnie w okresie grzewczym. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych związane były z warunkami meteorologicznymi występującymi w sezonie zimowym, gdy wzrastała emisja zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego. Rok 2021 był chłodniejszy niż 2020. W styczniu, lutym i grudniu średnie temperatury były ujemne. Niższe temperatury w okresie zimowym wpłynęły na większe zapotrzebowanie na ciepło, a tym samym na zwiększenie emisji do powietrza. W 2021 r. wystąpił znaczny udział okresów ze słabym wiatrem, co miało wpływ na kumulowanie się zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie atmosfery.

Przy ochronie powietrza atmosferycznego ważna jest także edukacja ekologiczna, informująca i przekonująca mieszkańców gminy o szkodliwości i skutkach spalania odpadów w paleniskach domowych oraz opalania domostw wysokoemisyjnymi paliwami. Znacząca poprawa warunków sanitarnych powietrza zostanie osiągnięta dzięki przedsięwzięciom związanym z przejściem na paliwa opałowe lepszej jakości lub paliwa „ekologiczne”, generujące mniejszą ilość zanieczyszczeń i związków do powietrza.

Do poprawy powietrza na terenie Gminy Szczekociny powinny przyczynić się poniższe działania obejmujące:

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie gminy,
- Montaż odnawialnych źródeł energii na obiektach użyteczności publicznej na terenie Gminy Szczekociny,
- Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w podregionie sosnowieckim – Irządze, Łazy, Poręba, Sosnowiec, Szczekociny, Zawiercie – etap II - Gmina Szczekociny planuje realizację projektu partnerskiego – liderem projektu będzie Gmina Zawiercie. Na terenie Gminy mieszkańcy są zainteresowani następującymi instalacjami: Fotowoltaika – 462 szt., Magazyny energii – 305 szt., Pompa CO + CWU – 311 szt., Pompa CWU – 12 szt,
- Promocja alternatywnych źródeł energii, propagowanie działań zmierzających do wykorzystywania OZE (m.in. słonecznej i geotermalnej),
- Termomodernizacja i rozbudowa budynku Przedszkola w Szczekocinach,
- Termomodernizacja budynku Działu Pomocy Doraźnej w Szczekocinach,
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych,
- Likwidacja tzw. kopciuchów w budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych,
- Kampanie edukacyjne dot. ochrony powietrza,
- Prowadzenie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków – w zakresie budynków komunalnych,
- Szczegółowa inwentaryzacja źródeł, w których powinna nastąpić wymiana kotłów na paliwo stałe,
- Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg i innych powierzchni,
- Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach,

- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania energią,
- Wymiana oświetlenia tradycyjnego na energooszczędne, wymiana urządzeń gospodarstwa domowego na energooszczędne,
- Edukowanie i informowanie mieszkańców o szkodliwości i zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych oraz na powierzchni gruntu,
- Upowszechnienie informacji w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków,
- Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- Modernizacja i budowa dróg gminnych,
- Budowa mostu przez rzekę Pilicę w ciągu drogi krajowej nr 78 w m. Szczekociny,
- Budowa obwodnicy Szczekocin i Goleniowy DK 78,
- „Program poprawy brd na przejściach dla pieszych” – zadanie pn. budowa oświetlenia dedykowanego na DK78 w m. Szczekociny i Goleniowy,
- Przebudowa dróg powiatowych nr 1767 S i 1776 S w miejscowościach Wólka Ołudzka, Jeziorowice, Otoła, Wola Libertowska i Żarnowiec,
- Budowa ścieżek rowerowych,
- Stosowanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zabudowy przemysłowej pasów zieleni izolacyjnej, Realizacja szeregu wyżej wymienionych zadań, wyznaczonych w *Programie (...)* będzie miała istotny wpływ na poprawę stanu powietrza na terenie Gminy Szczekociny.

Hałas

W wyniku realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska należy spodziewać się zmniejszenia poziomu hałasu na skutek:

- zwiększenia płynności ruchu pojazdów, poprzez reorganizację ruchu kołowego oraz poprawę nawierzchni dróg oraz budowę nowych ulic,
- urządzenia i zabiegów pielęgnacyjnych w obrębie terenów zieleni jako naturalnej bariery chroniącej przed hałasem,

Poprawa stanu akustycznego na terenie gminy powinna pośrednio wpłynąć na poprawę warunków życia mieszkańców, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz atrakcyjność inwestycyjną tego terenu.

Powierzchnia ziemi i gleby

Realizacja zadań takich jak ochrona gleb przed degradacją oraz właściwe zagospodarowanie terenów przyczyni się do poprawy stanu powierzchni ziemi i gleb.

Krajobraz

Realizacja zadań takich jak utrzymanie czystości na terenach rekreacji turystycznej, likwidacja dzikich wysypisk odpadów czy utrzymanie terenów zieleni przyczyni się do poprawy walorów krajobrazowych na terenie gminy.

b) Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym lub skumulowanym. Należy stwierdzić, że realizacja założeń zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025” będzie miała pozytywny wpływ na środowisko naturalne oraz na zdrowie ludzi. Działania ujęte w *Programie (...)* wpłyną również na polepszenie standardu wypoczynku turystów oraz jakość życia mieszkańców. Polepszeniu ulegną również warunki estetyczne krajobrazu gminy.

c) Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenie dla środowiska

Ponieważ elementem oddziaływania na środowisko jest także oddziaływanie na zdrowie ludzi, należy zauważyć, że realizacja założeń zawartych w *Programie (...)* na etapie ich realizacji będzie wiązała się z pewnym oddziaływaniem na zdrowie ludzkie. Charakteryzować się ono będzie emisją zanieczyszczeń do powietrza, związanych ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano - remontowymi (budowa i modernizacja dróg, budowa sieci wodociągowej). Mieszkańcy na etapie realizacji zadań będą narażeni na emisję

pyłów, spalin i hałasu, które będą się przemieszczać wraz z kierunkiem robót. Emisje będą ustępować po ich zakończeniu.

Oprócz problemu zanieczyszczeń pojawiają się również kwestie bezpieczeństwa. Prace budowlane związane z budową sieci wodociągowej, kanalizacyjnej czy rozbudową infrastruktury drogowej, mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pojazdów oraz ruchu pieszego. W związku z podejmowanymi działaniami sugeruje się poinformowanie społeczeństwa o planowanych pracach z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym wraz ze wskazaniem terminu zakończenia realizacji inwestycji. Pozwoli to mieszkańcom przygotować się na ewentualne uciążliwości i zwiększy ich ostrożność. Ponadto, prace najbardziej uciążliwe nie powinny odbywać się we wczesnych godzinach porannych, wieczornych oraz nocnych, by nadmiernie nie ingerować w życie mieszkańców.

3) Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

- a) Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu**

Na terenie gminy brak terenów o szczególnych właściwościach, spełniających wymagania powyższego punktu. Wszystkie działania przewidziane Programie Ochrony Środowiska mają na celu poprawę stanu środowiska przyrodniczego i ochronę zdrowia ludzi. Mają one sprzyjać przestrzeganiu standardów jakości środowiska oraz zapobiegać jego nadmiernemu wykorzystaniu.

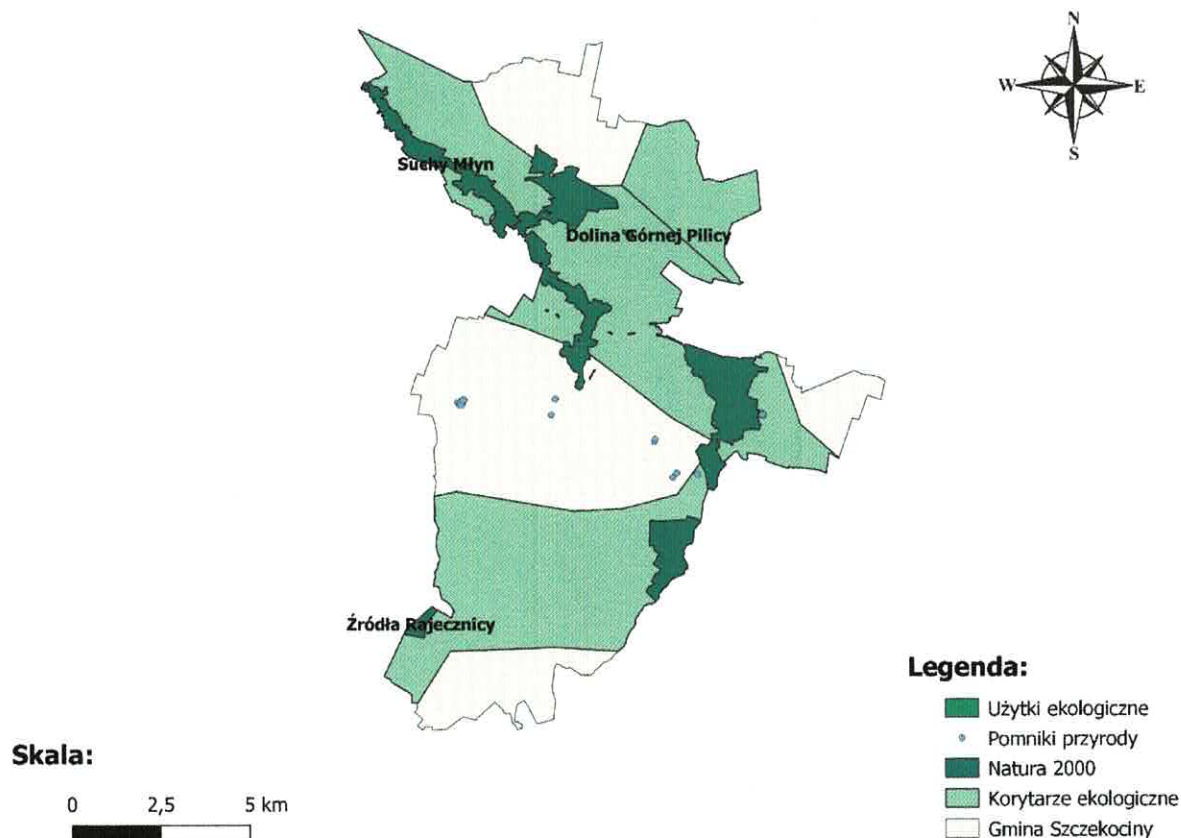
- b) Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym**

Obszar Gminy cechuje wysoce urozmaicona szata roślinna, na której występuje wiele gatunków chronionych oraz cennych przyrodniczo obszarów.

Na terenie Gminy Szczekociny występują następujące obszary chronione:

- Obszary Natura 2000,
- pomniki Przyrody,
- użytki ekologiczne,

Przez Gminę Szczekociny przebiega również korytarz ekologiczny.

Rycina 1. Obszary chronione na terenie Gminy Szczekociny

Źródło: opracowanie własne

Obszar Natura 2000 PLH240033 „Źródła Rajecznicy”

Powierzchnia całego obszaru wynosi 194,3 ha. Na terenie występuje zachowany całkowicie zalesiony system hydrologiczny w postaci łączących się kilku strumieni. Lasy łęgowe są doskonale zachowane. Niektóre z drzew osiągnęły V klasę wieku. Stanowisko warzuchy polskiej w źródłiskach Rajecznicy jest w chwili obecnej jednym z trzech istniejących, a drugim co do wielkości, stanowisk tego gatunku. Dodatkowo występują tam zasiedlone na stałe bobry.

Obszar NATURA 2000 PLH260018 „Dolina Górnej Pilicy”

Powierzchnia całego obszaru wynosi 11195,1 ha. Występują tam zbiorowiska łąkowe, lasy łęgowe, bory bagienne oraz bory chrobotkowe. Obszar jest też istotny ze względu na ochronę starorzeczy. Na terenach występują liczne populacje gatunków roślin chronionych i ginących.

Obszar NATURA 2000 PLH240016 „Suchy Młyn”

Powierzchnia całego obszaru wynosi 518 ha. Jedno z 3 istniejących w Polsce stanowisk języczki syberyjskiej *Ligularia sibirica*. Obszar charakteryzuje się cenną ichtiofauną. Występuje tu mozaika siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla terenów podmokłych i nadrzecznych.

Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne stanowią obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, będące szlakami komunikacyjnymi dla zwierząt, a w większym przedziale czasowym również dla roślin. W zależności od wielkości i długości można mówić o korytarzach międzynarodowych i krajowych, regionalnych i lokalnych. Istnieje kilka koncepcji o znaczeniu ogólnopolskim i regionalnym dotyczących systemów powiązań obszarów przyrodniczych. Przez Gminę Szczekociny przebiegają dwa korytarze ekologiczne – Dolina Nidy oraz Częstochowa wschód. W niektórych częściach Gminy istnieją mało zmienione siedliska. Tak sprzyjające warunki stwarzają dobre warunki dla rozwoju różnych grup gatunków roślin.

Użytki ekologiczne

Na terenie Gminy Szczekociny znajdują się użytki ekologiczne, scharakteryzowane w poniższej tabeli.

Tabela 2 Użytki ekologiczne na terenie Gminy Szczekociny

Nazwa użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis
„Białe Błota”	2003-06-17	3,56	Rozporządzenie Wojewody Częstochowskiego Nr 8/03 z 17.06.03 Dz. Urz. Nr 55/03 z 4.07.03 poz. 1689	Torfowisko
„Mokradło”	2003-06-26	0,50	Rozporządzenie Wojewody Częstochowskiego Nr 9/03 z 26.06.03 Dz. Urz. Nr 55/03 z 4.07.03 poz. 1690	Torfowisko
„Stawki”	2003-06-26	0,41	Rozporządzenie Wojewody Częstochowskiego Nr 10/03 z 26.06.03 Dz. Urz. Nr 55/03 z 4.07.03 poz. 1691	Torfowisko
„Smuga”	2003-06-26	0,74	Rozporządzenie Wojewody Częstochowskiego Nr 11/03 z 26.06.03 Dz. Urz. Nr 55/03 z 4.07.03 poz. 1692	Torfowisko
„Kaczeniec”	2003-06-26	0,45	Rozporządzenie Wojewody Częstochowskiego Nr 12/03 z 26.06.03 Dz. Urz. Nr 55/03 z 4.07.03 poz. 1693	Torfowisko
„Jeziorko”	2003-06-26	0,29	Rozporządzenie Wojewody Częstochowskiego Nr 13/03 z 26.06.03 Dz. Urz. Nr 55/03 z 4.07/03 poz. 1694	Torfowisko
„Bagienko”	2003-07-24	0,15	Rozporządzenie Wojewody Częstochowskiego Nr 16/03 z 24.07.03 Dz. Urz. Nr 72/03 z 31.07.03 poz. 2047	Torfowisko

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOPq

Pomniki przyrody - zasoby przyrody objęte ochroną prawną

Pomniki przyrody są ważne nie tylko z powodu ochrony bioróżnorodności, ale także spełniają ważną funkcję społeczną w edukacji ekologicznej. Liczba drzew objętych ochroną będzie systematycznie się zmniejszać z powodu zniszczeniu przez wichury lub obumieranie. W związku z powyższym obiekty takie powinny być stale monitorowane i objęte specjalną pielęgnacją, która umożliwi jak najdłuższą egzystencję. Wykaz wszystkich pomników przyrody na terenie Gminy Szczekociny przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3 Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie Gminy Szczekociny

L.p.	Opis	Obwód na wys. 1,3 m (w cm)	Miejscowość	Nr działki ewidencyjnej	Lokalizacja	Forma własności
1.	Grupa drzew-Lipa drobnolistna	530, 456	Siedliska	177/4	Park Pałacowy w Siedliskach	Prywatny właściciel.
2.	Grupa drzew – Lipa drobnolistna	320-360	Goleniowy	406/6	Obok Plebanii w Goleniowach	Prywatny właściciel.
3.	Grupa drzew - Lipa drobnolistna Dąb szypułkowy Jesion wyniosły Klon pospolity Buk pospolity Choina kanadyjska Klon jawor	390, 400, 450, 470, 310, 360, 350, 220, 262, 110, 485	Siedliska	177/4	Park Pałacowy w Siedliskach	Prywatny właściciel.
4.	Lipa drobnolistna	320	Szczekociny	2516	Zespół Pałacowo-Parkowy w Szczekocinach	Gmina Szczekociny.
5.	Jesion wyniosły	380	Szczekociny	2516	Zespół Pałacowo-Parkowy w Szczekocinach	Gmina Szczekociny.
6.	Dąb szypułkowy	476	Tęgobórz	100/5	Tęgobórz - ferma trzody chlewnej "Agrofirmy"	Spółdzielcza Agrofirma Szczekociny.
7.	Wiąz szypułkowy	-	Szczekociny	177/4	Park Pałacowy w Szczekocinach	Gmina Szczekociny.
8.	Wiąz szypułkowy	450	Tęgobórz	100/5	Tęgobórz - ferma trzody chlewnej "Agrofirmy"	Spółdzielcza Agrofirma Szczekociny.
9.	Dąb szypułkowy	340	Leśnictwo Bonowice	226d	Nadleśnictwo Koniecpol, Leśnictwo Bonowice	-
10.	Daglezja zielona	240	Leśnictwo Bonowice	226d	Nadleśnictwo Koniecpol, Leśnictwo Bonowice.	-
11.	Modrzew europejski	300	Leśnictwo Bonowice	226d	Nadleśnictwo Koniecpol, Leśnictwo Bonowice.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Reasumując, projekt „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025” dotyczy obszaru w granicach jednej gminy oraz nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w związku z powyższym, na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 3 spełnia kryteria do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Realizacja „Programu...” nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska. Dokument ten przyczyni się w skali długookresowej do poprawy jakości środowiska na terenie Gminy Szczekociny.

Ponadto art. 48 ust. 3 i 4 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku(...), zezwala na odstąpienie

od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Takim dokumentem jest „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2022 – 2025”. Obejmuje ona realizację zadań jedynie na obszarze Gminy Szczekociny. Podobnie jak w poprzednim Programie znalazły się kolejne inwestycje związane z budową kanalizacji, zaopatrzeniem w wodę, budową i modernizacją dróg, termomodernizacją, zwiększeniem udziału zieleni, edukacją ekologiczną mieszkańców. Poza tym większość z tych zadań ma charakter ciągły, co również wskazuje na ich wagę i konieczność kontynuacji w kolejnych latach obowiązywania zarówno obecnego jak i przyszłego programu, w związku z czym odstępuję się od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.